

Faglærte læser også videre

Hver 10. nye studerende kommer fra en erhvervsuddannelse

Hver tiende, der begynder på en kort eller mellemlang videregående uddannelse, bliver alene optaget med en erhvervsfaglig uddannelse i bagagen. Mange af de faglærte, der læser videre, tager en teknisk uddannelse. Ligeledes er der forholdsvis mange af de faglærte, der læser videre til pædagog, sygeplejerske eller socialrådgiver.

af Chefanalytiker **Mie Dalskov Pihl**, Stud.polit. **Marie Lund Andersen**
& Stud.polit. **Freja Thim Hansen**

20. marts 2020

Analysens hovedkonklusioner

- 45.000 begyndte på en kort eller mellemlang videregående uddannelse i 2018. Ca. hver tiende havde alene en erhvervsuddannelse i bagagen, mens størstedelen kom med en studentereksamen.
- På de korte videregående uddannelser finder vi de største andele af faglærte på uddannelser inden for jordbrug (ca. hver tredje) og tekniske uddannelser (næsten hver femte).
- På de mellemlange videregående uddannelser finder vi de store andele af faglærte på f.eks. pædagoguddannelsen (17 pct.), byggeri- og anlægstekniske uddannelser (20 pct.) og på sygeplejerskeuddannelsen (14 pct.).
- Blandt de faglærte, der læser videre, er der flest med en uddannelse inden for teknologi, byggeri og transport eller inden for sundhed, omsorg og pædagogik.

Kontakt

Chefanalytiker

Mie Dalskov Pihl

Tlf. 33 55 77 20

Mobil 26 20 40 36

md@ae.dk

Kommunikationskonsulent

Jesper Kirkbak

Mobil 50 73 71 34

jk@ae.dk

Hver 10. ny studerende på KVVU og MVU er faglært

Undersøgelser peger på, at mange unge har svært ved at vælge ungdomsuddannelse. Nogle er bange for at vælge forkert, mens andre er bange for at gå i en uddannelsesretning, der ikke giver nye muligheder senere i et langt arbejdsliv.

Analysen viser, at mens en erhvervsuddannelse giver solide og efterspurgte kompetencer på arbejdsmarkedet, så snart man er færdig med uddannelsen, har man – ligesom efter en studentereksamen – også mulighed for at læse videre. For mens det er naturligt som student at begynde på en videregående uddannelse, så er der en del faglærte, der gør det samme.

I denne undersøgelse har vi undersøgt, hvor mange af de optagne på korte og mellemlange videregående uddannelser i skoleåret 2017/2018, der alene havde en erhvervsuddannelse med sig i bagagen, dvs. uden at kombinere med en studentereksamen eller et adgangskursus til ingeniøruddannelserne.

Tallene viser, at næsten hver tiende, der begyndte på en kort eller mellemlang videregående uddannelse i 2018, alene havde en faglært uddannelse bag sig jf. tabel 1.

Tabel 1. Tilgang til KVVU og MVU fordelt på ungdomsuddannelser					
	Har gymnasial uddannelse	Heraf også en EUD	Har EUD, ikke gymnasial eller adgangskursus	Andet	I alt
<i>Antal</i>					
KVVU	8.710	750	1.250	2.640	12.600
MVU	24.130	1.840	3.010	5.240	32.380
Alle	32.840	2.590	4.270	7.880	44.990
<i>Pct.</i>					
KVVU	69,1	5,9	9,9	21,0	100,0
MVU	74,5	5,7	9,3	16,2	100,0
Alle	73,0	5,8	9,5	17,5	100,0

Anm: Tabellens viser optag på KVVU og MVU i 2018. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

I analysen har vi undersøgt uddannelsesbaggrunden for alle, der tilgik de korte og mellemlange videregående uddannelser i 2018.

Vi har undersøgt, om nystartede studerende har en studentereksamen eller et adgangskursus til ingeniøruddannelserne bag sig, og hvis de ikke har, så har vi undersøgt, om de har en faglært uddannelse¹.

Dem, der både har en studentereksamen og en faglært uddannelse ligger i gruppen med en studentereksamen, da det vil være den, man ansøger optagelse med.² På samme vis er de, der har en faglært uddannelse og et adgangskursus lagt i gruppen "Andet"³. "Andet" dækker over alle, der ikke har en

¹ Der er både skelet til uddannelser taget i ordinært regi, og til uddannelser fra voksenuddannelse, sundhedsstyrelsens anerkendelseskontor, uddannelsesstyrelsens anerkendelseskontor, Grønland og Søfartsstyrelsen.

² De, der har en studentereksamen, er i denne analyse dem, der enten alene har en studentereksamen eller de kan have den i kombination med en faglært uddannelse og/eller et adgangskursus.

³ Denne gruppe udgør cirka 1 procent eller 400 personer i alt.

studentereksamen eller ikke alene har en erhvervsuddannelse. Eksamener fra udlandet og studiekompetencegivende EUX-forløb vil bl.a. være i gruppen "Andet".

Mange faglærte på tekniske studier, men også inden for pædagogik og sundhed

Tabel 2 og 3 viser, at der er stor forskel på, hvor meget de faglærte fylder på de forskellige uddannelser.

Inden for de korte videregående uddannelser ses det, at der er forholdsvis mange faglærte blandt de studerende, der tilgår uddannelser, inden for det tekniske område, jordbrug og de merkantile uddannelser. Det er f.eks. uddannelser såsom installatør, produktionsteknolog og administrationsøkonomer, hvor hhv. 77 pct., 17 pct. og 11 pct. af de nye i 2018 alene har en faglært uddannelse bag sig.

Tabel 2. Tilgangen til KVVU fordelt på uddannelsesområder og ungdomsuddannelse, 2018				
	Har gymnasial uddannelse	Har EUD, ikke gymnasial eller adgangskursus	Andet	I alt
Pædagogisk, kunstnerisk, medier og kommunikation	70,6	3,4	26,1	100,0
Samfunds-faglig, Økonomisk-Merkantil				
Administrationsøkonom mv.	77,8	11,1	11,1	100,0
Finansøkonom mv.	83,9	4,8	11,3	100,0
Handels- og markedsføringsøkonom mv.	67,3	4,8	27,9	100,0
Serviceøkonom mv.	58,5	5,9	35,6	100,0
Transport- og logistikøkonom mv.	60,0	5,0	35,0	100,0
I alt	70,6	5,3	24,1	100,0
Teknisk				
Elektronik og it fx datamatiker	71,6	7,7	20,6	100,0
Installatør af stærkstrøms- og vvs-teknik fx installatør ⁴	13,6	77,3	9,1	100,0
Teknisk, produktion og produktudvikling fx produktions- og designteknolog	61,2	17,3	21,4	100,0
Andre tekniske fx teknologer	61,5	30,8	7,7	100,0
I alt	62,9	17,9	19,2	100,0
Fødevarer, bio- og laboratorieteknik	73,7	14,0	12,3	100,0
Jordbrug, natur og miljø, maritimt fx jordbrugsteknolog	55,6	33,3	11,1	100,0
Sundhedsfaglig fx farmakonomer	76,7	13,3	10,0	100,0
Politi og forsvar mv.	75,6	15,6	8,9	100,0
Alle	69,1	10,0	20,9	100,0

Anm: Tabellens viser optag på KVVU i 2018. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

⁴ Bemærk, at alle her har en EUD. Nogen har så også en studentereksamen.

Inden for professionsbacheloruddannelserne er der også stor variation jf. tabel 3. Andelen af faglærte er høj inden for det pædagogiske område, de byggetekniske uddannelser, men også de sundhedsfaglige uddannelser. Gennemsnittet på 9,3 procent faglærte dækker således over store variationer. Der er f.eks. mange faglærte inden for tekniske fag. Det gælder ikke mindst i byggeri og anlæg, hvor man kan f.eks. kan uddanne sig til bygningskonstruktør. Det gælder også inden for velfærdsområder som pædagog, socialrådgiver og sygeplejerske, hvor andelen af faglærte er hhv. 17 pct., 15 pct. og cirka 14 pct.

Tabel 3. Tilgangen til MVU fordelt på uddannelsesområder og ungdomsuddannelse, 2018

	Har gymnasial uddannelse	Har EUD, ikke gymnasial eller adgangskursus	Andet	I alt
Pædagogisk				
Pædagog	63,1	17,2	19,7	100,0
Øvrige	89,9	1,9	8,2	100,0
I alt	74,1	10,9	15,0	100,0
Medier og kommunikation	86,6	2,5	10,9	100,0
Kunstnerisk	63,6	3,0	33,3	100,0
Samfundsfaglig, økonomisk-merkantil				
Administration mv.	76,9	5,6	17,6	100,0
Finans mv.	80,2	1,8	18,0	100,0
Handel og markedsføring mv.	60,6	3,9	35,5	100,0
Socialrådgivning og -formidling mv.	72,1	15,1	12,8	100,0
Øvrige	74,2	3,2	22,6	100,0
I alt	71,7	7,7	20,5	100,0
Teknisk				
Byggeri- og anlægsteknik fx bygningskonstruktører	59,1	19,8	21,1	100,0
Elektronik og it, teknisk	66,3	4,4	29,3	100,0
Maskinteknik fx maskinmestre	66,4	10,5	23,1	100,0
Teknisk, produktion og produktudvikling	55,0	10,0	35,0	100,0
Øvrige	83,8	1,8	14,4	100,0
I alt	66,1	10,8	23,1	100,0
Fødevarer, bio- og laboratorieteknik	88,7	3,8	7,5	100,0
Jordbrug, natur og miljø	76,5	11,8	11,8	100,0
Sundhedsfaglig				
Sygepleje og sundhedspleje	80,2	13,8	6,0	100,0
Øvrige	86,2	4,5	9,3	100,0
I alt	82,9	9,6	7,5	100,0
Andre MVU	88,4	2,3	9,3	100,0
Alle	74,5	9,3	16,2	100,0

Anm: Tabellens viser optag på MVU i 2018. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Tabel 4 viser hvilken type erhvervsuddannelse, de faglærte, der læser videre, har taget.

På KVV har flest en erhvervsuddannelse inden for "Teknik, Byggeri og Transport" eller "Kontor, Handel og Finans", mens der blandt de faglærte på en mellemlang videregående uddannelse er mange med en uddannelse inden for "Omsorg, Sundhed og Pædagogik".

Tabel 4. Faglærte tilgået KVV og MVU i 2018 fordelt på type af erhvervsuddannelse

	Omsorg, sundhed og pædagogik	Kontor, handel og forretningservice	Fødevarer, jordbrug og oplevelser	Teknologi, byggeri og transport	Andet	I alt
<i>Antal</i>						
KVV	70	290	230	620	40	1.250
MVV	1540	390	210	860	10	3.010
<i>Pct.</i>						
KVV	5,6	23,2	18,4	49,6	3,2	100,0
MVV	51,2	13,0	7,0	28,6	0,3	100,0

Anm: Tabellens viser hvilken type af erhvervsuddannelse, dem som blev optaget på en KVV eller MVU i 2018 har taget. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.

Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Erhvervsuddannelse giver mange karrieremuligheder

Med erhvervsuddannelsesreformen fra 2015 blev vejen banet for, at faglærte lettere skulle kunne begynde på en videregående uddannelse. Med en faglært uddannelse på mindst tre år kan man nu som udgangspunkt blive optaget på alle erhvervsakademiuddannelser, dvs. på korte videregående uddannelser. Ansøgere vil skulle opfylde eventuelle specifikke adgangskrav på fx fag på visse niveauer. Derudover kan specifikke erhvervsuddannelser give direkte adgang til én eller flere relevante erhvervsakademiuddannelser eller visse professionsbacheloruddannelser.

Flere undersøgelser fra bl.a. CEFU⁵ og EVA⁶ peger på, at en del unge har svært ved at vælge ungdomsuddannelse. Mange er bange for at vælge forkert. Unge i dag er meget bevidste om at uddannelse er vigtigt for at kunne begå sig på arbejdsmarkedet, og mange unge bekymrer sig om, hvorvidt de vælger den rigtige uddannelse, eller om de afskærer sig muligheder i fremtiden, når de vælger uddannelse. Derfor er det vigtigt, at vi som samfund understøtter og afdramatiserer unges uddannelsesvalg.

Udover at videreuddannelsesmulighederne for faglærte blev forbedret med reformen i 2015, er afskaffelsen af uddannelsesloftet også et godt eksempel på tiltag, der understøtter videreuddannelsesmulighederne. Et andet tiltag er, at Studievalg Danmark fra 2021 også skal vejlede studenter om erhvervsuddannelserne.

En måde at understøtte videreuddannelsesmulighederne er at udlægge flere studiepladser til kvote 2 eller gøre det muligt med en erhvervsuddannelse at søge via kvote 1. Det er i dag den enkelte uddannelsesinstitution, der bestemmer, hvor mange kvote 2-studiepladser, der er på de enkelte studier.

⁵ 2016: "Uddannelsesvalg, vejledning og karrierelæring i et ungeperspektiv", CEFU og 2015: "Unge uddannelsesvalg i tal", CEFU.

⁶ 2018: Unge oplevelse af uddannelsesvalg og vejledning i 9. klasse", EVA.

Som analysen viser, efterspørges videregående uddannelser af nogle faglærte. Med erhvervsuddannelserne får du adgangsbillet til arbejdsmarkedet, og du får muligheden for at læse videre.

Bilag

Bilagstabel 1. Tilgangen til KVV fordelt på uddannelsesområder, antal				
	Har gymnasial uddannelse	Har EUD, ikke gymnasial eller adgangskursus	Andet	I alt
Pædagogisk, kunstnerisk, medier og kommunikation	840	40	310	1.190
Samfundsfaglig, Økonomisk-Merkantil				
Administrationsøkonom mv.	210	30	30	270
Finansøkonom mv.	1.560	90	210	1.860
Handels- og markedsføringsøkonom mv.	1.830	130	760	2.720
Serviceøkonom mv.	790	80	480	1.350
Transport- og logistikøkonom mv.	120	10	70	200
I alt	4.510	340	1.540	6.390
Teknisk				
Elektronik og it	1.110	120	320	1.550
Installatør af stærkstrøms- og vvs-teknik	30	170	20	220
Teknisk, produktion og produktudvikling	600	170	210	980
Andre tekniske	160	80	20	260
I alt	1.900	540	580	3.020
Fødevarer, bio- og laboratorietechnik	420	80	70	570
Jordbrug, natur og miljø, maritimt	150	90	30	270
Sundhedsfaglig	230	40	30	300
Politi og forsvar mv.	680	140	80	900
Alle	8.730	1.270	2.640	12.640

Anm: Tabellens viser optag på KVV i 2018. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik

Bilagstabel 2. Tilgangen til MVU fordelt på uddannelsesområder, antal				
	Har gymnasial uddannelse	Har EUD, ikke gymnasial eller adgangskursus	Andet	I alt
Pædagogisk				
Pædagog	3.460	940	1.080	5.480
Øvrige	3.400	70	310	3.780
I alt	6.860	1.010	1.390	9.260
Medier og kommunikation				
	1.030	30	130	1.190
Kunstnerisk				
	420	20	220	660
Samfundsfaglig, økonomisk-merkantil				
Administration mv.	830	60	190	1.080
Finans mv.	890	20	200	1.110
Handel og markedsføring mv.	940	60	550	1.550
Socialrådgivning og -formidling mv.	1.580	330	280	2.190
Øvrige	230	10	70	310
I alt	4.470	480	1.280	6.230
Teknisk				
Byggeri- og anlægsteknisk	1.430	480	510	2.420
Elektronik og it, teknisk	1.200	80	530	1.810
Maskinteknisk	950	150	330	1.430
Teknisk, produktion og produktudvikling	110	20	70	200
Øvrige	930	20	160	1.110
I alt	4.610	750	1.610	6.970
Fødevarer, bio- og laboratorieteknik				
	470	20	40	530
Jordbrug, natur og miljø				
	130	20	20	170
Sundhedsfaglig				
Sygepleje og sundhedspleje	3.080	530	230	3.840
Øvrige	2.690	140	290	3.120
I alt	5.770	670	520	6.960
Andre MVU				
	380	10	40	430
Alle	24.140	3.010	5.250	32.400

Anm: Tabellens viser optag på MVU i 2018. Summeringerne er foretaget på baggrund af afrundende tal til hele tier.
 Kilde: AE på baggrund af Danmarks Statistik